

Představení cílů

Konkrétně je tato tendence ilustrována na příkladu online médií prezentujících tzv. Internetovou žurnalistiku. Předpokladem bylo zjištění, že většina online médií možnosti hypertextu omezuje. **Cílem práce je jednak zodpovědět otázku, jak a proč česká online média a spolu s nimi internetová žurnalistika potenciál hypertextu modifikují, na druhou stranu pak ukázat, jak může využití základních vlastností hypertextu ovlivnit internetovou žurnalistiku jako takovou.**

Hodnocení

Články jsou tedy primárně řazeny chronologicky, tematickou kategorizaci umožňuje menu umístěné na spodním konci stránky a odkaz témata umístěný (stejně jako ARCHIV) pod hlavičkou Louče. Za nedostatek **Louče lze označit neexistenci mechanismu, který by vyhledával informace na základě zadávání klíčových slov, poněvadž bez něj je orientace v obsahu média z uživatelského hlediska velmi nekomfortní.**

Čtenář Louče má dostatečnou volnost při své cestě hypertextem, neboť autor mu umožňuje vybírat si z velkého množství odkazů a vytvářet tak aktuální podobu hypertextu. **Do této míry je Louč interaktivní. Na druhou stranu však neposkytuje prostor pro čtenáře-autora, jelikož nenabízí místo určené čtenářským komentářům, ani diskusní fórum, a tak nerozvíjí demokratizující potenciál online média. Další úroveň interaktivity, možnost manipulace s informacemi, není v Louči příliš rozvinuta.**

Co se týče navigace a orientace v obsahu Louče, čtenář má možnost orientovat se v obsahu pouze pomocí hypertextových odkazů a linkování, protože, jak již bylo konstatováno, zde chybí vyhledávač založený na vyhledávání informací podle čtenářem zadávaných klíčových slov.

Interaktivita Louče tak zjevně nedosahuje vysoké úrovně. Louč není médiem, které by zprostředkovalo interpersonální komunikaci (např. prostřednictvím diskusního fóra), ani neumožňuje vyhledávat informace na základě komunikace uživatele s technologií. Možnost manipulace s informací také není velká.

Jelikož odkazy v Louči plní v první řadě svou základní funkci, tedy odkazují na základě asociací k dalším textům, lze hovořit spíše o tom, na jakém základě je založeno asociativní linkování, jaký vztah má hypertextový odkaz k lexikém, na které odkazuje.

Závěr

I když se pojem hypertext objevil poprvé na začátku šedesátých let, vývoj tohoto fenoménu je o poznání delší. V hypertextuálním konceptu se sbíhají jednak linie myšlenek usilujících o nový způsob práce s textem i literárním dílem, snaha překročit limity a konvence spojované s tištěným médiem, ale také úsilí zdokonalit způsob nakládání s informacemi, a v neposlední řadě usnadnit i rozšířit lidskou intelektuální činnost. Zatímco první tendence je rozpoznatelná v literárním vývoji a

literární teorii, základem druhé evoluční linie hypertextu byla myšlenka přizpůsobit práci s informacemi způsobu asociativního myšlení. Základem budoucího hypertextu, založeného na technologii linkování, se stal model asociativního indexování, spočívající v propojování informací na základě asociací.

Proces digitalizace spolu s komputizací zajistil praktickou transformaci textu v hypertext po stránce technologické, přelomový byl vznik počítačové sítě Internet a zejména jeho aplikace World Wide Web, která se představila jako globální hypertext, jehož ztělesněním se od této chvíle staly především webové stránky.

Hypertext představuje text obsahující další texty, skryté v hypertextových odkazech, zobrazitelné aktualizací těchto odkazů. Základními vlastnostmi, jež hypertext odlišují od textu, jsou multilinearita, otevřenost, nehierarchičnost, decentralizace a interaktivita. S takto výraznou změnou textuality došlo k zásadní proměně pojetí rolí autora a čtenáře. Hypertext v sobě skrývá potenciál umožnit aktivnější přístup čtenáře k textu a omezit moc autora nad textem. Je médiem, které umožňuje přímou zpětnou vazbu mezi uživateli, autor a čtenář hypertextu představují role komplementární. Hypertext se stává předmětem odborných úvah, lze hovořit o vzniku teorie hypertextu, středem jejíhož zájmu jsou odkazy a linky mezi textuálními jednotkami, nabízející široké pole pro odborné interpretace.

Prvním cílem práce bylo konceptualizovat hypertext a ukázat, v čem spočívá jeho potenciál. Další cíl práce vyplynul ze zjištění, že původní koncept hypertextu se v prostředí WWW začíná diverzifikovat v distinktivní hypertextové typy, které formu i potenciál hypertextu výrazným způsobem modifikují. Tento předpoklad byl ověřován na hypertextu českých online médií. Ukázalo se, že z hlediska využití hypertextového potenciálu je lze rozdělit na dva typy, z nichž jeden potenciál hypertextu spíše omezuje a druhý jeho potenciálu programově využívá.

Pod první typ spadá většina českých online médií. Potenciál hypertextu tato média spíše omezují způsobem linkování, návratem k linearitě a uzavřenosti, i snahou být vysílacím médiem podobně jako médium masové, jehož strategie často využívají.

Tyto tendence vyplývají, jak bylo argumentováno, z komunikačních cílů on-line médií, které se ovšem neshodují s původními emancipačními idejemi s hypertextem spojenými. Cílem vydavatelů on-line médií samozřejmě není a svým způsobem ani nemůže být vytváření volně linkovatelné a kontextualizovatelné sítě lexíí, jejich cílem je naopak prosadit vlastní on-line médium v soutěži o udržení čtenáře. Proto tato on-line média akcentují ty způsoby nakládání s textem a hypertextovými linky, které udržují tradiční distinkci mezi autorem a čtenářem, a to ve významotvorné i mocenské rovině. K tomu dochází zejména omezením asociativního linkování informací obsažených v člancích těchto médií, se kterým souvisí poměrně nízká

míra kontextualizace i intertextualizace informací.

Do velké míry jsou tato online média závislá na formě novin tištěných. Potvrzuje se hypotéza, že tu výraznou roli sehrává snaha online médií využít Internet jako novou tržní sféru za účelem zisku. K tomuto cíli využívají online média i personalizační potenciál, který na jedné straně slouží čtenářům k výběru obsahu podle osobních preferencí, na straně druhé jej však online média mohou uplatnit ke zjišťování informací o svých čtenářích a tyto poznatky dále využít pro své účely. **Pozitivem tohoto typu online médií je, že čtenářům zpřístupňují značné množství informací, neboť představují dynamickou databázi, ze kterých mohou čtenáři interaktivně vybírat podle svých zájmů a preferencí. Podstatný je také fakt, že tato média do jisté míry naplňují i demokratizační potenciál hypertextu, neboť se prostřednictvím svých komunikačních médií (jako je chat či online diskuze) stávají prostorem pro veřejnou diskuzi a zároveň místem, kde se čtenář může stát autorem.**

Dalším cílem práce bylo ukázat, jak vypadá online médium, jehož základem je původní koncept hypertextu, a že využíváním hypertextuálního potenciálu může takové médium představovat specifický typ žurnalistiky hypertextové, založené zejména na základě odkazů k primárním zdrojům informací. Lze předpokládat, že hypertextová žurnalistika by mohla odstranit některé nedostatky žurnalistiky textové, zejména umožnit čtenáři obejít omezující rysy gatekeepingu. **Konkrétně popisované online médium, které vykazuje znaky hypertextové žurnalistiky, však na druhou stranu omezuje demokratizační potenciál online média, neboť neobsahuje prostor pro veřejnou diskuzi a nízká míra jeho interaktivity neumožňuje dobrou orientaci v obsahu. Pokud by však došlo k eliminování těchto nedostatků, objevilo by se zde online médium poskytující hypertextovou žurnalistiku ve všech směrech.**

Česká online média a spolu s nimi internetová žurnalistika potenciál hypertextu výrazně modifikují. Vzhledem k původnímu konceptu představuje hypertext těchto online médií specifický hypertextový typ, kde pojem hypertext znamená převážně nový, komfortnější způsob organizace, kategorizace a vyhledávání informací. To je však jen část potenciálu, který se v hypertextu skrývá. Česká internetová žurnalistika tak spočívá převážně v digitalizaci obsahu novin tištěných, jejich umístění v prostředí WWW, obohacení o interaktivní prvky a možnost rychlé aktualizace obsahu. Otázka prohloubení hypertextuální dimenze internetové žurnalistiky je proto stále otevřená.